

ATATÜRK VE MİLLÎ BİRLİK

BEKİR TÜNAY

Atatürkçü Düşünce Sistemi:

Konuya girmeden önce, kısaca da olsa, Atatürkçülük'ten söz etmek istiyorum. Kısa ve açık anlamı ile, Atatürk ilke ve inkılaplarına, Atatürkçülük diyebiliriz. Bu ilke ve inkılaplar, yalnız milletimize değil, dünya milletlerine de yön verebilecek nitelik ve güçtedir. Elbette, bir çırpıda, anlatılamaz. Ancak; kısa ve kalın çizgilerle belirlenebilir. Biz de, onu yapacağız.

Çok iyi bilindiği üzere, Atatürk zor işlerin yapıcı ve güçlü adamıdır. Zor günlerin yaratıcı büyük insanıdır. Bu yapıcılık ve yaratıcılık Atatürkçülüğün temel felsefesini oluşturur. Bu nedenle, Atatürkçü düşünce sistemini kavramak, düşünce ile hareketi birleştiren yapıcı ve yaratıcı gücü kavramakla mümkün olur. Atatürkçü olmanın ilk ve en önemli şartı, Atatürkü tanımak, bilmek ve sevmektir. Sonra da, akıl ve bilim yolu ile onun temel görüşlerini anlamaya çalışmaktır. Nihayet; her yönü ile tam ve mükemmel bir bütün olan Atatürk ilke ve inkılapları içinde, bütün heybeti ile Atatürk'ü bulmak mümkün olur. Atatürkçü düşünce sisteminin de bilincine ulaşılır.

Atatürk En Büyük Güç Kaynağı:

Bu gün, çok daha iyi, anlayabiliyorum. Bizim kuşak, Atatürk adından, daima, büyük bir güç alırdı. Erişilmez bir kuvvetin sahibi olurdu. Büyük bir cesaret duyardı. Herbirimiz, bükülmez birer bileğin sahipleri olduğumuza inanırdık. Kutsal bir inanç ve heyecanla, yüz binlere karşı koyabileceğimiz iman ile yaşadık. Kendimize ve milletimize sonsuz bir güven beslerdik. Onun yolunda olmayı, her türlü başarının temel şartı sayardık. Atatürk, yapıcı ve yaratıcı en büyük gücümüzdü. Anladıkça büyüyen kuvvet kaynağımızdı. Ama, bu kaynaktan yeterince ne içebildik, ne de, bir parça olsun içebilenlerimiz, sonraki kuşaklara, içebildikleri kadarını içirebildiler.

Hiç şüphesiz, Atatürk ilke ve inkılapları; devletimize ve milletimize şekil, ruh ve yön veren temel kurallardır. Aynı zamanda, dünya üzerinde çağdaşlaşmayı amaç edinen, her ülke içinde geçerlidir. Milletimizi, çağdaş

uygarlık düzeyinin üstüne çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu büyük istek; bütün dünya ülkelerinin de idealidir. İlerlemeye son yoktur. Bu günkü düzeye ulaşmış olanlar da, son noktaya gelmiş değerlerdir. Çünkü; ilerlemeye bir sınır çizilememektedir. Atatürkçülük ise; devamlı bir ilerleme ve hareketliliklidir. Onda; donmuş düşüncelere ve kalıplaşmalara, asla yer yoktur.

Atatürk'ü tanımlamak gerekirse; onun, tam ve gerçek anlamı ile bir hayat felsefesi olduğunu düşünmek yeterlidir. Bu felsefe fert olarak, toplum ve millet olarak; haysiyetli, onurlu ve ahlâklı yaşamının vazgeçilmez şartıdır. Hayal değil, gerçektir. Meçhule, karanlıklara değil, insanoglunun aklına, bilgisine hitap eder. Çünkü; akıl ile girilen işlere, er ya da geç, bilim hâkim olur. Doğruları ve gerçekleri ise, daima bilim araştırır, bulur.

Atatürk ve Atatürkçülük:

Atatürk; çağdaşlaşma demektir. Uygurlık demektir. Bağımsızlık ve özgürlük demektir. İnsan sevgisi demektir. Her zaman ve her yerde; ahlâk, doğruluk, iyilik ve güzellik demektir. Bu nedenledir ki, Atatürkçülük'te zorlama yoktur. Dikta yoktur. Halkın ve milletin istek ve niyetleri vardır. İnsan ve insanlık sevgisi vardır. Hak vardır. Çünkü Atatürk; haktan daha güçlü hiç bir şeye inanmaz. Onun için; Atatürkçü düşünce sisteminde meşruluk esastır. Halk ve millet iradesinden daha güçlü hiç bir kuvvet yoktur. Bu sebeple de, hâkimiyet kayıtsız, şartsız milletindir. Bu düşünce iledir ki Atatürk, konuşmasında:

"..Biz ilhamlarımızı gökten, gaipten değil, doğrudan doğruya hayattan almış bulunuyoruz. Bizim yolumuzu çizen; içinde yaşadığımız yurt, bağrından çıktığımız Türk Milleti ve bir de, milletler tarihinin binbir facia ve ızdırap dolu yapraklarından çıkardığımız sonuçlardır"¹ der.

Atatürkçülük, milliyetçi temele dayanır. Bu milliyetçilik ne ırkçılığa ulaşan bir anlayışa yer verir. Ne teokratik devleti arzular. Ne de, faşizmi önerir. Bu; toplayıcı, birleştirici bütünleştirici ve yüceltici bir milliyetçiliktir. Bencil değil, insancıldır. Millî düşünceyi insanî düşünce ile birlikte yürütmeyi esas kabul eder. Bu nedenledir ki, Atatürk:

"...Gerçi bize milliyetçi derler. Fakat biz öyle milliyetçileriz ki, bizimle iş birliği eden bütün milletlere hürmet ve riayet ederiz. Onların bütün

¹ Utkan Kocatürk, *Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri*, s. 189-190.

milliyetlerinin gereklerini tanırız. Bizim milliyetçiliğimiz, her halde bencil ve gururlu bir milliyetçilik değildir”² der...

Millî Birlik ve Beraberlik:

Atatürkçü düşünce sisteminin amaçlarından biri, belki de birincisi, millî birlik ve beraberliği yaratma ve yaşatmasıdır. Millî birliğin temeli milliyetçiliktir. Milliyetçilik; millet hayatında, sonsuz bir güç kaynağıdır. Nitekim; Atatürk'ün günlük yaşantısından irili - ufaklı yurt gezilerine, çeşitli yer ve zamanlardaki sohbetlerinden nutuklarına kadar milliyetçilik hâkim unsurdur. Çok defa; millî ruh, millî şuur, millî ahlâk, millî ekonomi deyimlerini ruh, mana ve hareket olarak kullanmıştır. Millî vicdanın üzerine titremiştir. Millî hakimiyet, millî irade ve millî güç iliklerine kadar işleyen, güçlü varlıklardır.

Atatürk; Millî Mücadelenin ilk adımında, Samsun'a çıktığı vakit, milliyetçilik ateşinde kavrulmuştu. Cayır cayır yanmakta idi. Bu yangın; milliyetini millî birlik ve beraberlik çatısı altında toplamak içindi. Millette bir millî ruh yaratmak istiyordu. İnanıyordu ki en büyük güç; millî birlik ve beraberlikten doğacaktır. Nitekim, o günler için şöyle konuşuyordu.

“..19 Mayıs 1919'da, Samsun'a çıktığım vakit, benim elimde maddî hiç bir kuvvet yoktu. Yalnız, milletimin asaletinden doğan ve benim vicdanımı dolduran manevî bir kuvvet vardı. İşte ben bu kuvvete ve Türk Milleti'ne dayanarak işe başladım”³.

Bu milliyetçi ateş, Samsun'dan dalga dalga yayılan “Ya İstiklâl, Ya Ölüm!”⁴ aleviydi. Amasyaya vardığı zaman; “Milleti, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır”⁵ meşalesi olarak parladı. Erzurum Kongresi'nde; “Millî gücü müessir ve millî iradeyi hakim kılmak..”⁶ şeklinde boy verdi. Sivas'ta, millî birlik ve beraberlik köklerini güçlendirdi. Ankara'da Millet Meclisi olarak en büyük meyvasını verdi. Bu sebepledir ki Büyük Atatürk; daha 1920 li yıllarda: “Milletimizin kavi, mesut ve müstakar yaşayabilmesi için, devletin tamamen millî bir siyaset takip etmesi ve bu siyasetin dahili teşkilâtımıza tamamen uyması lâzımdır”⁷ diyordu.

² a.g.e., s. 182

³ a.g.e., s. 1

⁴ *Atatürk, Nutuk*, T. T. Kurumu c. 1, s. 19

⁵ a.g.e., s. 43

⁶ a.g.e., s. 89

⁷ Turhan Feyzioğlu, *Atatürk ve Milliyetçilik* s. 69

Milliyetçilik, Atatürk düşünce sisteminin temel direğidir. Atatürk milliyetçilikle milletimize bir millî ruh vermek istedi. Bununla millî benliğimize kavuşmamızı amaçladı. Bizlere, birer kimlik kazandırmayı düşündü. Bizleri güçlü bir bünyeye sahip kılmak için, bitmez-tükenmez çaba harcadı. Hepsi de; millî birlik ve beraberlik içindi. Çünkü en büyük güç; millî birlik ve beraberlikte idi. İşte, bu sebeptir ki; "Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türk Halkına Türk Milleti denir. Dünya yüzünde ondan daha eski bir yurt, ondan daha temiz bir millet yoktur. Ve bütün insanlık tarihinde görülmemiştir"⁸ diyordu.

Bir başka konuşmasında ise; "Bu gün içimizde bulunan Hıristiyan, Musevi vatandaşlar geleceklerini ve talihlerini Türk milletine, içten gelen bir istekle bağladıktan sonra, kendilerine yan gözle, bir yabancıya bakıyor-muşçasına bakmak, uygar Türk Milleti'nin asil ahlâkından beklenebilir mi?"⁹ demektedir. Hiç şüphesizdir ki, beklenemez. Beklenmemelidir de. Çünkü; Atatürkçü düşünce sistemine göre, bu ülkede, "Ben Türküm" diyen herkes Türktür. Ayrı ve gayrı yoktur. Ayrılık ve gayrılık yaratmaya çalışanlar, bizden değildir. Bir başka açıdan Türklüklerini, şerefli tarihlerini inkâr edenlerdir.

Atatürk Milliyetçiliği :

Atatürk'e göre milliyet meselesi; "...Kişisel ve müşterek hürriyet meselesidir."¹⁰ Bu hürriyet ise; sosyal ve medenî insan hürriyetidir. Bu sebeptir ki Atatürkçülük'te milliyet, hiç bir art düşünceye dayanmaz. Ne kafa-taşçılığa yer verir, ne de üstün ırk düşüncesine bağlanır. Bu ise; medenî bir dünyada, medenî *ülkelerin milliyetçiliklerine saygıyı* ifade eder. Onun için de Atatürk diyor ki; "Türk çocuğu, ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır"¹¹, millî benliğimizin bilincine ulaşmamızı istiyor. Nitekim, bir başka konuşmasında da; "...Dünyanın bize hürmet etmesini istiyorsak evvelâ bizim kendi benliğimize ve milliyetimize bu hürmeti hissen, fikren, fiilen bütün iş ve hareketlerimizde göstere- lim. Bilelim ki, millî benliğini bilmeyen milletler başka milletlerin avıdır"¹² diyordu.

⁸ Afet İnan, *Medenî Bilgiler ve M.K. Atatürk'ün El Yazıları* s. 18

⁹ a.g.e., s. 376-378

¹⁰ a.g.e., s. 385

¹¹ Utkan Kocatürk, *Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri*, s. 148

¹² *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri*, c. 11, s. 143

Milliyetçilik; kendini ve tarihini iyi bilmekle başlar. Atatürk bize, bizi, kendimizi öğretti. Kendimizi tanıttı. Millî benliğimizi kazandırdı. Ceplerimize kimlik kartlarımızı koydu. Şimdi bütün iş tarihimize dayanarak milletimize sahip çıkmaktadır. Her düşüncenin üstünde, millî çıkar ve yararlarına yer vermektedir. Bunun biricik yolu; Atatürk ilke ve inkılâplarına olanca gücümüzle sarılmaktır. Özellikle her işin güç kaynağının milliyetçilik olduğu inancı ile yola çıkmaktır. Bize göre her Türk için milliyetçilik hayat şartıdır. Bilelim ki ulaşılan her mutlu son, milliyetçi tutum ve davranışların eseridir. Bu sebeple de Atatürk Milliyetçiliğini çok iyi kavramak gerekir. Bu bir örnek milliyetçiliktir. Saygılı ve insancıl bir milliyetçiliktir. Gurura ve hodbinliğe asla yer yoktur. İnsanlık dünyasına hizmeti şeref bilirdir. Hak ve hukuka saygılıdır. Bu nedenledir ki Atatürk şöyle konuşur:

“Bir milletin diğer milletlere oranla doğal veya sonradan kazanılmış, özel karakter sahibi olması, diğer milletlerden farklı bir özellik göstermesi, genellikle onlardan ayrı olarak, onlara paralel gelişmeye çalışması niteliğine Milliyetler Prensibi denir. Bu prensibe göre her kişi ve her millet kendi hakkında iyi niyet, topraklarına bizzat, kayıtsız sahip çıkmayı istemek hakkına ve bu hakkın kullanılmasını önleyen veya sınırlayan engelleri ortadan kaldırmak hak ve hürriyetine sahiptir.”..... Bu prensip bize hangi milletlerin hür, hangilerinin hürriyetten şu veya bu şekilde yoksun olduklarını, yani millet adını taşımaya lâyık olmadıklarını gösterir.”¹³

Hiç şüphe edilmesin ki, Atatürk bizi bizden çok iyi bilmektedir. Türk milletini çok iyi tanımaktadır. Hem de; tarihi ile, coğrafyası ile bilmektedir. Karakteri, arzu ve istekleriyle bilmektedir. Bu sebeple de milleti, her düşünceden önce, milliyetçilik anlayışında yetiştirmek ve birleştirmek için, adeta çırpınmıştır.

Atatürk'e göre milliyetçilik; devletin ayrılmaz bir parçasıdır. Milleti birlik ve beraberlik çatısı altında birleştirir. Bütünleştirir... Ve yüceltir. Onun içindir ki, Atatürk; “Siyasî kuvvet, millî irade ve hâkimiyet milletin bir bütün halinde, ortak kişiliğine aittir. Birdir, bütündür, bölünmez, ayrılmaz ve devredilmez”¹⁴ der. Sonra da, 22 Mayıs 1919 da, yani Millî Mücadelenin başlarında, “Millet, millî hâkimiyet esasını ve Türk Milliyetçiliğini kabul etmiştir. Bunu gerçekleştirmeye çalışacaktır”¹⁵ der.

¹³ Afet İnan, *Medenî Bilgiler ve M.K. Atatürk'ün El Yazıları*, s. 381-382

¹⁴ Afet İnan, *Medenî Bilgiler, ve M.K. Atatürk'ün El Yazıları* T.T.Kurumu 1969 s. 557

¹⁵ Tevfik Bıyıklıoğlu, *Atatürk Anadolu'da* Ankara 1959 s. 50.

Görüyoruz ki, millet kavramının temelinde milleti teşkil eden kişilerin hürriyetleri vardır. Onun içindir ki; her Türk hür doğar. İşte bu karşılıklı ihtiyaçlar, hürriyetin sınırını çizer.

Millet ve Milliyetçilik:

İnsanlar bir araya gelerek bir milleti meydana getirir. Milletlerin teşekkülünde milliyetçilik, ilk ve en sağlam temeli oluşturur. Atatürkçü düşünce sisteminde milliyetçilik; gerçekçi düşünceye, akli ve bilimsel hareketlere dayanır. Bunun da bir sınırı vardır. Bu sınır, başkalarının hürriyet sınırı ile, milletin genel çıkarlarının başladığı noktadır. Atatürk Milliyetçiliği; İnsan sevgisini, insanlığa saygıyı bünyesinde taşır. Bunlara dayanan bir dünya düzenini önerir. Bu öyle bir düzen ki; bütün insanlık geleceğine huzur ve güvenle bakabilsin. Kendi refahına hizmet ederken, insanlık dünyasını da birlikte düşünsün. Irk, sınıf ve zümre hâkimiyeti yerine, hak ve sevgi hakim olsun. Hürriyet ve adalet haklarına saygı duyulsun.

Atatürk Milliyetçiliği; hırslara ihtiraşlara, duygulara dayanan bir milliyetçilik değildir. "Milliyetçiliği ırkçılıkla, totaliter faşizmle, saldırganlık veya şovenizmle bir tutarak kötülemek, milliyetçiliğin anlamını saptırmaktır. Bu günkü dünyamızda, milliyet duygusu ve millet gerçeği inkârı kabil olmayan olgulardır. Hem de; manevî değerleri güçlendiren, insanları yüceltip kaynaştıran, kültürlerle geliştiren, çeşitli millî kültürle dünyayı zenginleştiren, ilerlemeyi ve çağdaşlaşmayı hızlandıran, her şeyi koruyan ve demokrasiyi mümkün kılan yararlı olgulardır." ¹⁶

Atatürk iliklerine kadar Türk Milliyetçisi idi. Çünkü, her vesile ile; "Bu memleket tarihte Türktü halde Türktür. Ve ebediyen Türk olarak yaşayacaktır" ¹⁷ diye haykırmıştır. Türkü insanlık dünyasının haysiyetli, şerefli bir uzvu sayan Atatürk; gelmiş, geçmiş en büyük milliyetçidir. Milliyetçilik, onun, ruhu, benliği, daha doğrusu bütün varlığı idi. Milliyetçilik, onda bütünleşmiş, onda anlamını bulmuştur. Nitekim; "Benim hayatta yegâne şerefim, servetim Türklük'ten başka bir şey değildir" ¹⁸ demek suretiyle de, bunu, hayatı boyunca yaşamış ve yaşatmıştır.

Atatürkçü düşünce sisteminde milliyetçilik; medenî dünyanın medenî bir üyesi olmaktır. İnsanlığın yükselmesine çalışmaktır. Bütün milletlerin

¹⁶ Turhan Feyzioğlu, *Atatürk ve Milliyetçilik* s. 36

¹⁷ Taha Toros, *Atatürk'ün Adana Seyahatları*, s. 23

¹⁸ Mahmut Esad Bozkurt, *Yakınlarından Hatıralar*, s. 95.

mutlu, huzurlu ve zengin olmasını amaçlayan örnek ve şerefli bir milliyetçiliktir. Bu nedenle de Atatürk; milletin şeref ve haysiyetinin üzerine titrerdi. Türk Milliyetçiliği'ne aykırı, milletin inanç ve kültürüne aykırı olan her çeşit akımlarla mücadele ederdi. Bu konuda, gençlerin yetiştirilmesinde, herkesi ve devleti sorumlu tutardı. Bunun içindir ki, yürek dolusu bir haykırıyla; "Türk milletin karakteri yüksektir. Türk milleti çalışkandır. Türk milleti zekidir. Çünkü, Türk milleti millî birlik ve beraberlik içinde güçlükleri yenmesini bilmıştır. Ve çünkü Türk Milletinin yürütmekte olduğu gelişme ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale müsbet ilimdir"¹⁹ diyordu.

Atatürk, düşüncesiyle de, tutum ve davranışları ile de, her zaman ve her yerdeki tavrı ile de milliyetçi idi. Ayrı, gayrı tanımazdı. Aslolan, millî birlik ve beraberlikti. Ona göre bütün bu hasletler, Türk Milletinin doğuştan getirdiği, eşsiz niteliklerdi. Hiç bir bölücü düşünceye yer vermemesi de, bundandır. Hiç unutmayalım ki milliyetçilikte esas; millî birlik ve beraberliği sağlamaktır. Yani, millet fertlerini birbirine en kutsal duygularla bağlamaktır. Bir kez millî birlik ve beraberlik yaratılınca milletin aşamıyacağı, hiç bir, engel kalmaz. Atatürk; "Türk Milleti, kendinin ve memleketinin yüksek menfaatlarının aleyhine çalışmak isteyen bozguncu, vatansız ve milliyetsiz beyinlerin saçmalarındaki gizli ve kirli emelleri anlamayacak bir topluluk değildir."²⁰

Millî birlik ve beraberlik, Türk Milletinin paha biçilmez, en değerli varlığıdır. Bu sebeptendir ki, büyük Atatürk; "..Yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize, görecekları öğrenimin sınırı ne olursa olsun, ilk önce ve her şeyden önce Türkiye'nin bağımsızlığına, kendi benliğine, millî geleneklerine düşman olan bütün unsurlarla mücadele etmek gereği öğretilmelidir."

"Dünyada uluslararası duruma göre böyle bir mücadelenin gerektirdiği manevî unsurlara sahip olmayan kişiler ve bu nitelikte kişilerden oluşan toplumlara hayat ve bağımsızlık yoktur. Çocuklarımızı aynı eğitim derecesinden geçirerek yetiştireceğiz. Kesinlikle bilmeliyiz ki iki parça halinde yaşayan milletler zayıftır. Hastadır."²¹

Millî Mücadeleyi düşünelim. Millî Mücadele, tam ve doğru anlamı ile millî birlik ve beraberliğin eseridir. Milletimizin hür ve bağımsız yaşama

¹⁹ Atatürk'ün Onuncu Yılı Nutku, Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, II, s. 272.

²⁰ Atatürkçülük, M. E. Basımevi, I. Kitap, s. 75.

²¹ Atatürkçülük, M. E. Bakanlığı III. Kitap, s. 32.

azim ve iradesinin zaferidir. Onun içindir ki milletin birlik ve beraberliğini bölmeye çalışmak; bu vatana ve bu millete yapılacak en büyük hıyanettir. Aslında, bu yolda düşünenler, milliyetçiliğe düşman olanlardır. Çünkü milliyetçilik; toplayıcıdır. Birleştiricidir. Bütünleştiricidir. Milletin fertlerini, millî çıkarlar için birbirine kenetler. Milletine ve kendine güveni sağlar. İşte, Millî Mücadelemiz, böyle bir kenetlemenin eşsiz destanıdır. Onun içindir ki, Millî Mücadelenin hemen ardından Atatürk şöyle seslenmektedir.

“..Bir milletin başarısı, mutlaka bütün millî güçlerin bir istikamette oluşması ile mümkündür. Bu nedenle, bilelim ki; elde ettiğimiz başarı, milletin güç birliği etmesinden ileri gelmiştir. Eğer aynı başarı ve zaferleri gelecekte de tekrarlamak istiyorsak, aynı esasa dayanalım. Aynı şekilde yürüelim.”²²

En Değerli Varlık:

Atatürk, daima birlikten kuvvet doğacağına inanmıştır. Bu yüzden de, hemen her yerde, milletin birlik ve beraberliğinden söz etmiştir. Ve “Bir yurdun en değerli varlığı, yurttaşlar arasında millî birlik, iyi geçinme ve çalışkanlık duygu ve kabiliyetlerinin olgunluğudur. Millet varlığını korumak için bütün yurttaşların canlarını ve her şeylerini derhal ortaya koymaya karar vermiş olmaları; bir milletin en yenilmez silâh ve korunma vasıtasıdır. Bu sebeple; Türk milletinin idaresinde ve korunmasında, millî birlik, millî duygu, millî kültür en yüksekte göz diktiğimiz idealdir.”²³

Atatürk, millî birliğin temelinde insan sevgisinin yattığını hiç bir zaman unutmamıştır. Ne gözünden, ne de gönlünden asla uzak tutmamıştır. İnsanların, kendileri için değil, daha çok milletleri için çalışmalarını gereğini öne sürmüştür. Bunun ise, gelecek günlerin en büyük güvencesi olduğunu, her tavrı ile, apaçık göstermiştir. Nitekim, bu konuşması ile, bunu şöyle dile getirmiştir. “Millet sevgisi kadar büyük sevgi yoktur. Kurtuluş Savaşında, benim de milletime ettiğim bir takım hizmetler olmuştur, zannedirim. Fakat, bunlardan hiç birini kendime mal etmedim. Yapılanın hepsi milletin eseridir, dedim. Aranacak olursa doğrusu da budur. Mazide sayısız medeniyet kurmuş bir ırkın ve milletin çocukları olduğumuzu ispat etmek için, yapmamız lâzım gelen şeylerin hepsini yaptığımızı ileri süremeyiz. Bu güne ve yarına bırakılmış daha bir çok büyük işlerimiz vardır.

²² Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, 1959, s. 77.

²³ Atatürk'ün Tamim, Telgraf ve Beyannameleri s. 573..

İlmî araştırmalar da, bunlar arasındadır. Benim arkadaşlarıma tavsiyem şudur; şahsınız için değil, fakat mensup olduğunuz millet için elbirliği ile çalışalım. Çalışmaların en büyüğü budur.²⁴

Atatürk'e göre; millî varlığın yükselmesine çalışmak, millî sorumluluğun bilincine ulaşmaktır. Çünkü; milletini sevmiyen hiç bir şeyi, hatta anasını, babasını bile sevemez. Sevgilerin en içteni, en yücesi, duyguların en incesi millet içindir. Bir millet şerefli ve haysiyetli olarak yaşıyorsa, yaşayacaksa ancak ferdin ve toplumun şerefi ve haysiyeti korunabiliyor demektir. Onun içindir ki, vatan ve millet sevgisinden üstün sevgi olamaz. Aslında; millî birlik de, beraberlik de, milliyetçilik de bu eşsiz sevgiden kaynaklanır. Şunu iyi bilelim ki; millî birlik ve beraberliğini sağlayamıyan milletler için dünya her gün biraz daha kararmaktadır.

Vatan kurtarıcısı ve devlet kurucu, büyük Atatürk'ün en güçlü yanı, millî birlik ve beraberlik tutkusudur. Küçük yaşından itibaren kökleşen bu tutku, onu vatan kurtarıcı ve devlet kurucusu mertebesine yükseltmiştir. Şöyle etrafımıza bakalım; her halde milliyetçilikten uzak kalmanın kötü neticelerini, çok açık, görebiliriz. Aramızda, acı acı, yakınlar az değildir. Bunu iliklerine kadar duyan Atatürk, bizi şöyle uyarıyor;

“Millet ve biz yok; birlik halinde millet var. Biz ve millet ayrı ayrı şeyler değiliz. Ve, şunu kesin olarak söyleyeyim ki; bir millet varlığı ve bağımsızlığı için her şeye girer ve bu gaye uğrunda her fedakârlığı yaparsa muvaffak olmaması mümkün değildir. Elbette muvaffak olur. Muvaffak olmaz ise, o millet ölmüş demektir. Şu halde, millet yaşadıkça ve her türlü fedakârlıkta buldukça muvaffak olmaması hatıra gelmez. Ve böyle bir şey söz konusu olamaz.”²⁵

Ahlâk Değerleri

“...Millî mevcudiyetin temelini, millî şuurda ve millî birlikte görmekteyiz”²⁶ diyen Atatürk, millî ahlâk üzerinde de dikkatle durmuştur. Ahlâk değerlerimize değinmiştir. Ahlâk anlayışını ve ahlâk değerlerini millet yararına geliştirmek istemiştir. Her türlü millî görevin yerine getirilmesini de millî ahlâka bağlamıştır. Onun içindir ki, konuşmalarının birinde: “Gerçekten de, ahlâkiyet özel fertlerden ayrı ve bunların üstünde, ancak toplumsal, millî olabilir. Milletin toplumsal düzen ve sükûnu, hâl ve gelecekte refahı, mutluluğu, selameti ve dokunulmazlığı, uygarlıkta ilerlemesi,

²⁴ Muzaffer Göker, *Belâten*, c. III, sayı 10, s. 388.

²⁵ Mazhar Müfit, *Atatürk'le Beraber*, c. II, s. 346.

²⁶ *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri* c. 1, s. 372.

yükselmesi için insanlardan her konuda bilgi, gayret, nefsin feragatini, gerektiği zaman seve seve nefsin fedasını talep eden millî ahlâktır. Mükemmel bir millette millî ahlakın gerekleri, o millet fertleri tarafından, adeta muhakeme edilmeksizin, vicdanî, duygusal bir nedenle yapılır. En büyük millî duygu, millî heyecan işte budur.

“Millet analarının, millet babalarının, millet öğretmenlerinin ve millet büyüklerinin; evde, mektepte, orduda, fabrikada, her yerde ve her işte millet çocuklarına, milletin her ferdine bıkmaksızın ve mütamadiyen verecekleri millî terbiyenin amacı, işte bu yüksek millî duyguyu sağlamaktır.”²⁷

“Ahlâkın millî, toplumsal olduğunu söylemek ve maşeri vicdanın bir ifadesidir demek, aynı zamanda ahlâkın kutsal sıfatını da tanımaktır.”²⁷

“Atatürkçülüğü “modernleştirici milliyetçilik” veya “millî bir çağdaşlaşma ideolojisi” olarak özetleyen bilim adamlarımızın önemli bir gerçeğe parmak bastıklarını belirtmek isteriz”²⁸ diyenlere katılmamak mümkün değildir.

Atatürkçülük, Sınıf Kavgacılığını Reddeder

Milleti daima bölünmez bir bütün sayan Atatürk, hiç bir zaman sınıf kavgacılığından yana olmamıştır. Nitekim; bu düşüncesini, daha 1923 lü yıllarda şöyle ifade etmiştir. “Bütün sınıfları birbirleri için ayrılması imkânsız unsur olan, çünkü menfaatleri de birbiri ile çatışmayan halkımızın ortak ve genel olan yararlarını ve mutluluğunu sağlamak için halk fırkası adı altında bir fırka kurulması düşünülmektedir. Bu sözlerle beyan edilmek istenen şudur ki, ismi fırka olan kuruluşun maksat; milletin bir kısmının, ahali sınıflarından bazılarının, öteki evlat ve sınıfların zararına olarak menfaatlarını sağlamak değildir. Birbirinden ayrı ve hariç olmayıp, halk adı altında bulunan milleti, ortak ve birleşmiş şekilde; ortak ve genel olan gerçek refaha ulaştırmak için faaliyete getirmektir”.²⁹

Atatürk, daima huzur, güven ve refahı getirmek için çaba harcamıştır. Bunu da gerçekleştirmenin, en hızlı ve en güvenilir yolunu millî birlik ve beraberlikte görmüştür. Bütün bu görüş ve çırpınışlar karşısında, Türk çocuğu, kendisine düşen yüce görevin bilinci içerisinde olmalıdır. Bu bilinci yaratacak yegâne güç ise, Atatürk ilke ve inkılâplarıdır. Özellikle, milliyet-

²⁷ Afet İnan, *Medenî Bilgileri ve M. K. Atatürk'ün El Yazıları* s. 361, 362

²⁸ Turhan Feyzioğlu, *Atatürk ve Milliyetçilik*, s. 49.

²⁹ *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri*, c. II, s. 60.

çiliğinin yüce bilincine ulaşmaktır. Bu sebeple Atatürk'ün şu sözleri dimağımıza işlemelidir. Atatürk diyor ki; "Beni, şerefli Türklüğüme kavuşturanları ölünceye kadar hatırlayacağım. Ve hatırlatacağım. Bu şerefli Türklük, yalnız askerî zaferle değil, inkılâplarla ve her millî hayat kolunda kalkınma ile kazanılmıştır."³⁰

Büyük Atatürk, sınıf kavgacılığının bölücü ve parçalayıcı sonuçları doğuracağını çok iyi bilmekteydi. O nedenle de, milletimizi birlik ve beraberlik içinde güçlendirecek yolları bir bir göstermiştir. Mesleklerin birbirlerini desteklemesi gerektiğini vurgulamıştır. Sosyal adalet ve sosyal güvenliği, daima ön görmüştür. Sosyal adalet ve güvenliğin sağlanması ile millî birliğin güçleneceğini işaret etmiştir. Nitekim, bir konuşmasında şöyle demektedir: "Millî servetin dağıtımında, daha mükemmel bir adalet ve emek sarf edenlerin daha yüksek refahı, millî birliğin korunması için şarttır. Bu şartı daima göz önünde tutmak, millî birliğin temsilcisi olan devletin önemli görevidir."³¹

Lâiklik Birleştirici Bir İlkedir :

Atatürk Milliyetçiliğinin bir büyük birleştirici özelliği de, lâiklik ilkesinden gelmektedir. Çünkü; hiç bir zaman, hiç bir alanda insanı dini inançlardan uzaklaştırmaz. Aksine dinin kutsallığını apaçık ortaya koyar. Atatürk milliyetçiliği insan sevgisine dayanır. Din de bir yanı ile sevgiyi esas kabul eder. Bu yakınlık dünya işleri ile ahiret işlerinin belirginliğini noktalar. Dini inançları insanı duygularla güçlendirir. Lâiklik, mezhep ayrılıklarını ortadan kaldırır. Birlik ve beraberliğin oluşmasına hizmet eder. Böylece lâiklik anlayışı milliyetçilikle bütünleşerek, millî ve güçlü devleti meydana getirir. Bu da, Atatürk'ün ebede kadar yaşamasını istediği Türk devletinin sağlam harcı olur.

Özet olarak konuyu şöyle bağlayabiliriz. Bu topraklarda yaşayan, ben Türküm diyen, her insan Türktür. Bu ülke insanların ilk ve en büyük görevi de, ülkeye ve millete hizmettir. Kendisinin, ailesinin ve yakınlarının çıkarları ikinci plândadır. Belki de, bu büyük bir fedakârlıktır. Ama bilelim ki, vatanına ve milletine yapılacak her çeşit fedakârlık da kutsaldır. Bu gün üzerinde, haysiyetli ve gururla yaşayabildiğimiz toprak, şerefimizdir. Ancak her çeşit çıkar ve yararlarımızdan önce onu düşündüğümüz zaman, haysiyet ve şereflerimizi düşünmüş ve korumuş oluruz. Ayrıca da: Vatanın ve milletin geleceği olan nesillere, bir yandan örnek verirken, öte yandan da, millete ebedilik idealini aşlamış oluruz.

³⁰ Falih Rıfkı Atay, *Geriden Bakınca*; Dünya Gazetesi 24 Kasım 1961

³¹ Afet İnan, *Medenî Bilgiler ve M. K. Atatürk'ün El Yazıları*, s. 444.